

Saksframlegg og innstillinger til Engerdal fjellstyres møte 17.12.19.

Sak 76.19	Ark 012.1	
Godkjenning av innkalling og møtereferat fra møte den 12.11.19.		

Sak 77.19	Ark 434.1	Saksbeh.: OOps
Godkjenning av avtale om snøskuterløyper på statsallmenningen		

Saksdokumenter vedlagt:

- Avtale om tilrettelegging og merking av snøskuterløyper på statsallmenningen.
- Forskrift om snøskuterløyper, Engerdal kommune, Hedmark.

Bakgrunn.

I løpet av våren har fjellstyret hatt møte dels med Engerdal Snøscooterforening og dels med kommunen, Statskog, SNO og snøscooterforeninga. Fjellstyret har gjennom disse møtene lyttet til synspunkter og tilkjennegitt egne synspunkter om forskjellige ting som berører etableringen av snøskuterløyper på statsallmenningen i Engerdal.

Engerdal kommune jobber for tiden med revidering av Forskrift om snøscooterløyper, Engerdal kommune, Hedmark. Dette omfatter dels revidering/justering av eksisterende løyper og dels anleggelse av nye til Sømådalen og Elgå. Arbeidet tar nødvendigvis noe tid, da loven forutsetter en grundig belysning av sakskomplekset.

Dagens avtale er en trepartsavtale som gjelder fram til 14 desember i år. Uavhengig av prosessen med å revidere dagens forskrift, er det derfor behov for å fornye dagens avtale fram til en ny avtale kan inngås som følge av vedtak om ny forskrift.

Uavhengig av arbeidet med nye løyper og justeringer av eksisterende løyper, har fjellstyret diskutert behovet for å fortydlige visse forhold og standpunkter i kommende avtale. Fjellstyret vedtok derfor i sak 43.19 den 20 august følgende moment som forutsettes arbeides inn i en ny avtale:

Ved inngåelse av ny «Avtale om tilrettelegging og merking av snøscooterløype på statsallmenningen i Engerdal», ønsker fjellstyret at følgende endringer i avtalen gjøres:

Eventuelt nye godkjente løypetrasèer tas inn i avtalen.

Pkt 4 «Leieperiode» defineres som ett år fra avtaleinngåelse. Intill det foreligger en evaluering som fjellstyret forutsatte i sin høringsuttalelse, er det uhensiktsmessig å inngå avtale for lengre perioder.

Pkt 7.1 «Avtalens omfang og varighet» endres slik at det i andre avsnitt referes til seneste vedtak i kommunestyret.

Pkt 7.2 «Rydding, merking og skilting»: Avsnitt nr 6 får et tillegg (i kursiv) slik at avsnittet skal lyde: «Ved avslutning av hver sesong skal trasèen besiktiges av tilrettelegger, som sørger for at avfall og søppel langs trasèen ryddes. Skriftlig rapportering om at dette er gjennomført skal gjøres innen 10. mai hvert år.»

Pkt 7.2 siste avsnitt får et tillegg til slutt med setningen «Slik gjennomkjøring skal gjøres før 1 mai, og skriftlig rapportering til fjellstyret og Statskog SF gjøres innen 10. mai.».

Dette er oversendt Engerdal kommune og Statskog, slik at det er vel kjent for avtalepartene. Malen som benyttes er oppdatert og er den malen som Statskog og NFS anbefaler at blir benyttet. For øvrig er det flere parter som har vært involvert i diskusjonen og utarbeidesen av malen (bl.a. Bondelaget og Skogeierforbundet)

Forslag til ny avtale legges derfor fram for fjellstyret for endelig godkjenning.

Administrasjonens vurdering.

Gjeldende avtale er nr 3 i rekken siden ordningen med snøskuterløyper ble realisert. Det er en trepartsavtalen, og for Fjellstyrets del er det denne avtalen som gir det formelle grunneiersamtykket jfr Motorferdselslovens §10 og Fjellevens §12. I tillegg regulerer den en grundisponering i statsallmenningen, slik at fjellstyret er meningsberettiget ift å definere hvordan bruken skal skje.

Avtalen bygger på en mal som en rekke sentrale parter har vært involvert i på sentralt nivå. Stort sett har avtalen fungert tilfredsstillende på de fleste punkter. Det som fjellstyret har vært opptatt av er bl.a. at det skal finnes et tilbakemeldingssystem, slik at Statskog SF og Fjellstyret blir informert skriftlig når løypene er klargjort for åpning hver sesong og når løypetraseen er ryddet ihht til avtalen ved sesongens slutt. Videre har fjellstyret bl.a. vært opptatt av at avtalen skal regulere (punktvis opplisting):

- At løypestrekninger faktisk går der kommunestyret har vedtatt.
- Løypestrekningene er koordinatfestet.
- At det på visse steder tilrettelegges for rasting.
- At merkemateriell er mest mulig naturlig og miljøvennlig. Eksempelvis ønsker hverken fjellstyret eller Statskog plastikk som merkemateriale.
- At infrastruktur som parkeringer og informasjon i tilknytning til løypa er etablert og tydelig.

Noen forhold som fjellstyret er opptatt av, så som forhold til reindrift, friluftsliv og naturverdier (jfr fjellevens §12), er også innarbeidet i selve forskriften og er derfor ikke tatt med i avtalen.

Det vil ved inngåelse av ny avtale bli en vurdering om avtaleperiodens varighet. Fjellstyret hadde ved oppstart den oppfatningen at en i første omgang ikke har ønsket mer enn to driftssesongers varighet. Videre har fjellstyret i sin høringsuttalelse gitt klart signal om at en

forventer en evaluering av ordningen. Utover at dette viser seg praktisk fordelaktig nettopp fordi det er behov for justeringer etter en har høstet erfaringer, er poenget også viktig i forhold til at fjellstyret er opptatt av ringvirkningene av etableringen. Den første høringen viste da også at meningene om etableringen av snøskuterløyper er delte. Nettopp av den grunn bør det gjøres en så grundig troverdig evaluering som mulig.

I og med det pågår en revideringsprosess som en må forvente blir klar i løpet av 2020, er det hensiktsmessig at avtalen gjøres gjeldende for 1 år. Dette er også i tråd med fjellstyrets vedtak i sak 43.19. Når en ny og revidert forskrift med nye løypestrekninger kommer på plass, vil en uansett måtte inngå en ny avtale.

Det er også noen endringer fra tidligere avtale som følge av at malen er oppdatert. Det er ikke mange endringer, men verdt å merke seg er at begrepet «Bruksrettshaver» har kommet inn i pkt 7.6. Mens det i de tidligere avtalene er brukt Statskog SF, blir det nå i stor grad benyttet begrepet «Grunneier».

Vurderingen er at avtalen dekker de ønsker og intensjoner fjellstyret har hatt i forbindelse med snøskuterløypene, og Fjellstyret rådes til å godkjenne framlagt forslag til avtale.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Engerdal fjellstyre godkjenner for sin del framlagt avtale mellom Statskog SF, Engerdal kommune og fjellstyret vedrørende snøskuterløyper på statsallmenningen.
2. Endringer som kommer som en konsekvens av revidert forskrift, så som nye løypestrekninger, tas inn ved en framtidig revidering av avtalen.
3. Styreleder underskriver avtalen for fjellstyrets del.

Sak 78.19	Ark 641	Saksbeh.: OOps
Ny behandling av søknad om garnfiske i Galthåen – Nordsveen/Haugane		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad om garnfiske fra Nordsveen/Haugene.
- Administrativt vedtak av 12.06.18.
- Klage på vedtak
- Fjellstyresak 61.18.
- Avgjørelse av klagesak, Miljødirektoratet 23.09.19.

Bakgrunn.

Engerdal fjellstyre fattet den 12 juni 2018 administrativt vedtak i sak der Anette Nordsveen og Tom Olav Haugene søkte om å få fiske med garn i Galthåen. Paret eier en fritidseiendom ved Galten. Søknaden var motivert ut fra en vurdering om at det var snakk om et begrenset fiske som ville være positivt for fiskebestanden. Søker påpekte at omfanget av garnfisket i håen har minket de seinere åra.

For å gi søker et svar før sommeren var over, fattet daglig leder et administrativt vedtak. Vedtak fattet på vegne av fjellstyret kan påklages etter Forvaltningslovens regler, jfr Fjellevens § 10. I og med vedtaket var negativt for søker, benyttet denne seg av den klageadgangen som finnes. Saken ble derfor lagt fram for fjellstyret i møte den 21 august 2018 for ny vurdering. Fjellstyret opprettholdt sitt vedtaket av 12 juni og saken ble oversendt Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Miljødirektoratet har i brev den 23.09.19. opphevet fjellstyrets vedtak og bedt fjellstyret behandle den på nytt. Søknaden fra Nordsveen/Haugene legges derfor fram for fjellstyret for ny behandling.

Administrasjonens vurdering.

Lovmessige forhold.

Miljødirektoratets vurdering i saken er endelig og kan ikke påklages. I dette ligger en konklusjon om at fjellstyret har vurdert saken feil. Dette må fjellstyret forholde seg til, sjøl om det fortsatt kan være momenter knyttet til de juridiske tolkninger som er diskuterbare.

Når nå Miljødirektoratet sender saken tilbake til fjellstyret til ny behandling, er det et resultat av at framsatt klage blir hørt. Fjellstyret har derfor to muligheter; enten innvilge søknaden eller avslå den med en annen begrunnelse.

I og med det er lov for innenbygdsboende å legge garn i Galthåen, vil det være vanskelig å finne gode argumenter for et avslag. Det synes derfor som at utfallet er at fjellstyret må fatte et positivt vedtak. Da blir spørsmålet om fjellstyret ønsker å sette begrensinger i sitt vedtak. Dette kan være begrensinger i forhold til tid, masketørrelse, antall garn, geografisk

avgrensning m.m. Nå er det søkt om å fiske med inntil 4 garn pr natt, noe som vurderes som et relativt lite antall.

Biologiske forhold

Galthåen har et artsmangfold som omfatter flere ulike fiskearter. Ulikheten artene imellom gjør at f.eks artene abbor, sik og delvis gjedde tåler høy beskatning, mens bestanden av ørret antakelig tåler mindre i og med den arten er mindre tallrik. Forholdet mellom de ulike artene har også sikkert variert over tid.

Garn som fangstredskap er imidlertid ikke selektiv. Du kan til en viss grad styre hvilke arter som fanges ved valg av fangststed. Men i et såpass begrenset areal som det her er snakk om, vil artene gå om hverandre mer eller mindre over hele håen. Hva som fanges vil derfor avhenge av tid, maskestørrelse, fangstinnsats samt sted.

Dersom fisket dreier seg om et fåtall garn noen helger og litt i forbindelse med ferieopphold, er det lite sannsynlig at det vil medføre desimering av fiskebestanden i vesentlig grad.

Derimot, dersom det utøves målrettet fiske på store individer av f.eks ørret, som et i utgangspunktet er relativt få av, vil fisket ha en innvirkning og merkbar effekt. Dette fordi i de fleste fiskebestander har en demografi som tilsier at antallet individer er flest i ungestadiet, mens det blir gradvis færre og færre ettersom de vokser seg større og større. Fangstuttaket vil derfor har større effekt jo høyere opp i den demografiske pyramiden du kommer. Dette henger selvfølgelig sammen med en rekke andre faktorer også, som fangstintensitet, bestandsstørrelse, antall reproduserende individer, interaksjoner mellom artene m.m.

Forvaltningsmessige forhold

Spørsmålet om det omsøkte fisket har negative konsekvenser for fiskebestanden har flere sider. Som nevnt ovenfor vil bestandssammensetningene og forholdet mellom de ulike artene variere noe over tid. En gjengs oppfatning er at visse arter som abbor og gjedde kan profitere noe dersom det over tid er høy vanntemperatur, mens arter som ørret og særlig røye da trenges bort. Videre kan det i vassdrag skje endringer i bunnsubstrat gjennom flom som endrer forholdet arter imellom.

Det en ofte vil forsøke å verne om er de store individene. Det er maskevidden som styrer hvilke størrelser som fanges best i hvert enkelt garn. Dersom en ønsker uttak av mindre fisk må en derfor fiske med mindre maskestørrelser. Å begrense uttak av store individer gjør også at en sikrere en andel kjønnsmodne individer. I Galthåen finnes det store individer av de fleste artene som finnes der. Nettopp derfor er det også en populær fiskeplass. Vår oppfatning er at dette er en meget populær fiskeplass. Dermed er det ikke gitt at det er mange fiskere der hver dag. Stangfiske er som regel best første del av sommeren, mens det blir vanskeligere midt på sommeren med høyere vanntemperatur og lav vannstand. Som regel tar det seg opp igjen om slutten av sommeren. Vi deler derfor ikke bildet av at Galthåen er lite frekventert og at det fiskes for lite.

Når en nå skal gjøre en ny vurdering av denne saken er det relevant å se på det totale bildet. Når det gjelder fisket med faststående redskap er det sikkert slik som det er påpekt i klagen at garnfisket har mindre omfang i dag enn det hadde for en del tiår tilbake i tid. Det er heller ikke sannsynlig at fiskebestandene er helt like nå. Søker ønsker å fiske matfisk. Om dette er et generelt ønske eller om det henspeiler til visse arter er uklart. I og med dette er en populær sportsfiskeplass, kan det forvaltningsmessig være ønskelig at f.eks abbor og gjedde beskattes mer enn ørret og harr. Men hvilke fiskeslag søker oppfatter som matfisk er uklart. En får utgå fra at søker har et tradisjonelt syn på dette, ved at en tar til vare og spiser det en får.

Nå medførte ikke revidering av fiskereglene som ble gjort for et år siden noen endring i bestemmelsene vedrørende garnfiske for innenbygdsboende. I høringsrunden kom det inn en del synspunkter, men meningene var flere.

Konklusjon:

Med bakgrunn i Miljødirektoratets brev mener administrasjonen at fjellstyret i realiteten er henvist til å fatte et positivt vedtak, med de konsekvenser det har. Det anbefales at tillatelsen er tidsbegrenset, slik at en har mulighet til å vurdere evt ulempe for andre brukere av håen og fiskebestanden.

Administrasjonens forslag til vedtak:

Engerdal fjellstyre gir Anette Nordsveen og Tom Olav Haugene tillatelse til å fiske med inntil 4 garn pr døgn i Galthåen fra dags dato til 31. august 2020.

Det ilegges en avgift på kr 400,- som overføres fjellstyrets kontonr 1890 07 38826 innen fisket tar til. Alternativt kjøpes garnkort sesong for utenbygdsboende (kr 400,-).

Sak 79.19	Ark 434.8	Saksbeh.: OOps
Søknad om bruk av areal til sporprøve – Norsk Brukshundsport forbund		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad m. kart datert 07.11.19.

Bakgrunn:

Norsk Brukshundsport Forbund v/Ellinor Antonsen søker om å leie terreng for arrangementet «The Challenge 2020». Det søkes om å få benytte skissert areal i området mellom vegene Femundsundet -Granberget – Snerta – Elvbrua – Femundsundet for sporprøver. I tillegg søkes det om et område mellom veien og elva nord for Sølénstua Dressurområde. Søker har siden 2009 arrangert denne konkurransen i Engerdal (se f.eks sak 35.16, 07.17, 77.17 og 96.18). Konkurransen ansees som å være den mest krevende og utfordrende brukshundprøven i Norden.

Prøven går ut på at det legges et (menneske-) spor i terrenget av en person (som sitter i enden av sporet). Utvalgte hunder blir da prøvd i å følge sporet og finne igjen personen (søk etter savnet person). Hundene holdes i bånd (15 meters) og skal finne gjenstander langs et utlagt spor/løype. På selve prøvedagen er det skissert at det blir 15 hunder ute i terrenget med fører og i tillegg til sporlegger. Alle spor følger en GPS-rute og hunder vil bli korrigert dersom de avviker fra sporet. Merkingen av sporene er med sløyfer i starten, siden med pinner som hundefører kjenner igjen. Merkemateriell samles inn etter bruk.

Selve prøven avholdes over 1 dag. Det er litt forberedelser også ute i terrenget før den tid. Arrangementet er den 28 - 29 august 2020.

Arrangøren har base på Sølénstua camp og hytter. Slik sett bidrar arrangementet til økt omsetning for det lokale næringslivet. Fjellstyret satte i sak 77.17 en avgift på kr 100 pr startende hund.

Det vises til søknaden for ytterligere detaljer. Fjellstyret skal gi sitt samtykke til denne type arrangementer etter § 8 i *Lov om hundehold (hundeloven)*.

Administrasjonens vurdering.

Arrangementet har vært gjennomført i Engerdal siden 2009. I og med det finnes et eget treningsområde avsatt for brukshunder ved Sølénstua, har det etter hvert blitt mange som kommer til Engerdal for å trene sine hunder. Brukshund-miljøet har derfor en god base ved Sølénstua og bidrar til lokal verdiskaping.

Arrangøren er tidligere gjort oppmerksom på forholdet til allmennheten, og er inneforstått med at det må tas hensyn til f.eks turgåere og bærplukkere. Dette er også et forhold som bør presiseres i en evt godkjenning. Forholdet til viltet kan være relevant. Men administrasjonens resonnement har vært at så lenge formålet ikke er å spore på vilt av noe slag, er det ikke snakk om forfølgelse. Og da er risikoen for at viltet trekker ut av området mindre enn f.eks om det hadde vært snakk om en jakthundprøve på f.eks. elg der forfølgelse på sporet og støyking

hadde vært moment i selve prøven. Med såpass mange ekvipasjer som det her er snakk om kan det også hevdes at arrangementet som sådan vil legge igjen lukt/vitring i et omfang som gjør at vilt skyr området. I forhold til elg er dette arrangementet berammet over 3 uker før jaktstart, og derimellom er det småviltjakt. I tillegg kommer økt bruk av utmarka generellt sommerstid (sopp- og bærplukking, turgåing, fiskere m.m.). Det vil derfor være vanskelig å bedømme om en eventuell effekt har en bestemt årsak. Men høy totalbelastning av menneskelige aktiviteter i et område er antakelig generellt negativt for dyrelivet.

Daglig leder var i 2016 i kontakt med NBF for å diskutere evt. alternative områder som kan benyttes. NBF har vært åpen for å diskutere dette, men fremhever at de har lagt ned såpass mye arbeid i forberedelser over tid i nettopp dette området, slik at det er primært dette de ønsker å benytte.

Det er skissert å benytte et område nord for Sølentua en dag. Av det skisserte området, se kartvedlegg, inngår noe av det i Sølentua Dressurområde. Fjellstyret har avtale med Sølentua Camp og Hytter om dette dressurområdet. Det mest riktige anses derfor å gjøre avtale med campingen om bruk av det som ligger innenfor dressurområdet, siden det er de som administrerer den daglige bruken av dette. På så vis unngås konflikter med andre brukere av dressurområdet.

Arrangementet går av stabelen før både småviltjakt og elgjakt tar til, noe som er gunstig for å unngå interessekonflikter med disse brukergruppene. Det er også så sent på sommeren at det neppe medfører utilbørlig forstyrrelser for viltet. På bakgrunn av dette, samt at det tidligere er gitt tillatelse til dette arrangementet, vil administrasjonen anbefale Fjellstyret å gi sitt samtykke til arrangementet. Et viktig moment er at dette dreier seg om prøving av hunder som blir benyttet i søk etter savnede personer, og således er det et viktig formål. Administrasjonens forslag er for øvrig i tråd med vedtak tidligere år.

Administrasjonens forslag til vedtak:

Engerdal fjellstyre godkjenner med dette at terrenget nyttes til sporprøver som skissert i søknaden til arrangementet «the Challenge 2020», underfølgende vilkår:

1. Det skal tas utstrakt hensyn til fritidsboliger, private bolig- og landbrukseiendommer i området. Likeens skal det tas hensyn til andre brukere av området. Dette samtykket gir ingen eksklusiv rett til området.
2. Norsk Brukshundsport Forbund sender en orientering til fjellstyret i etterkant av mesterskapet med oversikt over hvor mange hundeevipasjer som gikk sporprøven, gjerne med bilder.
3. Avgiften er kr 100,- pr hund pr dag.
4. Samtlige merkebånd og eventuelle skilt etc. fjernes umiddelbart etter at konkurransen er avsluttet.
5. Det forutsettes at det ikke benyttes luktstoffer som kan bidra til å spre CWD eller annen smitte. Sko og klær som er benyttet i områder der det kan forekomme CWD kan ikke benyttes.
6. Bruk av arealer som ligger innenfor Sølentua Dressurområde avklares med Sølentua Camp og hytter på forhånd.

Sak 80.19	Ark 231	Saksbeh.: OOps
Godkjenning av protokoll fra lokale lønnsforhandlinger		

Saksdokumenter vedlagt:

- Protokoll for lokale lønnsforhandlinger. *Unndratt offentlighet i henhold til offentlighetslovens § 23 (1).*

Bakgrunn:

En ansatt som ikke er organisert i Naturviterne fremmet krav om lønnsforhøyelse tilsvarende den lønnsøkning som fjellstyrets NAFO-organiserte oppnådde gjennom sentrale forhandlinger mellom Naturviterne og Fjellstyresambandet. Resultatet går fram av tariffavtalene mellom Naturviterne og NFS gjeldene fra 1 juli 2019.

Kravet er derfor fremmet som et krav om lokale forhandlinger. I henhold til ”Retningslinjer for lønnsnivå, tariffavtaler og lokale lønnsforhandlinger i Engerdal fjellstyre” vedtok fjellstyret rammer for forhandlingene i fjellstyresak 75.19, samtidig som daglig leder ble gitt forhandlingsfullmakt på vegne av fjellstyret.

Daglig leders vurdering:

Lokale lønnsforhandlinger gjennomført den 5. desember 2019. Vedlagt særavtale er underskrevet av begge parter med forutsetning om fjellstyrets godkjenning. Særavtalen, protokoll for lokale lønnsforhandlinger, er innenfor de rammene fjellstyret har vedtatt og den legges herved frem til formell godkjenning i fjellstyret.

Forslag til vedtak:

Engerdal fjellstyre slutter seg til fremlagt særavtale for ansatte organisert i Fellesforbundet.

Sak 81.19	Ark 433.1	Saksbeh.: OOps
Høring: søknad om remerking av gammel ferdselsvei – Johan Sundberg		

Saksdokumenter vedlagt:

- E-post med vedlegg fra Statskog SF datert 08.11.19.

Bakgrunn.

Statskog SF ber om fjellstyrets uttalelse etter Fjellevens §12 i sak der Johan Sundberg ønsker å merke gammel ferdselsvei på statsallmenningen, se kartvedlegg. Stien har ble merket for ca 40 år siden, men det er behov for remerking.

Det vises til vedlegg i saken for detaljer.

Fjellstyret må vurdere saken ut fra Fjellevens §12 (grunn disponering), og vurdere hvorvidt tiltaket vil medføre vesentlig skade for bruksrettsutøving og/eller skader naturvern- og friluftslivsinteressene i vesentlig grad.

Administrasjonens vurdering.

Stien går på begge sider av veien mellom Øversjødalen og Sømådalen. At den har behov for ny merking kan indikere at den ikke er spesielt mye brukt. Søker nevner en interessant plass – «Marcusplass» - som ligger i tilknytning til stien og at det der skal være hustuffer. Det er lite opplysninger om stedet, og dersom noen har informasjon om denne plassen er søker interessert i det og.

For fjellstyrets del må en vurdere om tiltaket kommer i konflikt med tradisjonell bruksrettsutøving, samt om tiltaket vil medføre vesentlig ulempe for friluftslivet og naturverdier.

Tiltaket er av en slik art at det har liten innvirkning på naturmiljøet. For friluftslivets del vil det være positivt. Dersom prosjektet skulle medføre at denne Markusplassen ble oppmerkt og at det gis opplysninger og informasjon om plassen, vil det bidra til et interessant turmål.

Når det gjelder tradisjonell bruksrettsutøving kan ikke administrasjonen se at tiltaket vil medføre vesentlig ulempe, hverken i forhold til beitedyr eller til annen bruksrettsutøving. Fjellstyret rådes derfor til å stille seg positive til tiltaket.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

Engerdal fjellstyre er for sin del positive til skisserte planer for remerking av gammel ferdselsvei i tilknytning til den s.k. «Marcusplass» nordøst om Langsjøen. Det forutsettes at merking skjer skånsomt og på en for området tradisjonell måte.

Sak 82.19	Ark 035.2	Saksbeh.: OOps
Fastsettelse av priser for fjellstyrets koier og buer		

Saksdokumenter vedlagt:

- Ingen

Bakgrunn.

Utleieprisene for fjellstyret utleiebuer ble sist gang regulert i 2012 (sak 17.12). Siden den gang har prisene vært som følger:

	Pris pr døgn
Kvolvbua	kr. 700
Isterfossen m/båt	kr. 600
Hognsjøbekkbua	kr. 700

For påskeuka beregnes et tillegg på 50 % på Kvolvbua og Hognsjøbekkbua. For første periode av småviltjakta, 10. – 23. september, beregnes et tillegg på 50 % på Hognsjøbekkbua. Innenbygdsboende betaler 50 % av satsene for utenbygdsboende. Elgjegerne betaler kr. 500 pr. jeger pr. jakt sesong ved eventuell leie av Kvolvbua eller Hognsjøbekkbua.

Med unntak av elgjegere og institusjoner/personer med arbeidsoppdrag i Femundsmarka nasjonalpark, leies ikke buene i nasjonalparken ut. Prisene for leie til institusjoner/personer med arbeidsoppdrag avtales i hvert enkelt tilfelle.

Fjellstyrets medlemmer og ansatte kan overnatte i fjellstyrets buer vederlagsfritt når de er ledige. Tillatelse til vederlagsfri bruk kan ikke gis lengre tid i forveien enn 2 dager p.g.a. mulighet for vanlig utleie.

Inntektene fra utleie av buene har økt en god del i perioden 2008 – 2018, nærmere bestemt fra 25 000,- til kr 129 000,-. Markedsføring og utleie gjennom Inatur er nok den største årsaken til økningen.

Hjemmelen for å leie ut buene til allmennheten følger av Fjellevens §35. Den sier at fjellstyrene kan «føre opp naudsynleg jakt- og fiskehytter og naust i statsallmenningen (...)». Disse er til primært for å sikre en rasjonell og sikker bruk av «rettar og lunnende m.m.» i allmenningen. Tradisjonelt er mange buer til for å lette oppsynet i allmenningen og praksis er at bruk knyttet til utøving av retter og oppsyn har prioritet. Dernest er det ikke noe i veien for at allmennheten kan benytte buene når de er tilgjengelig.

I og med fjellstyret nå legger ut flere buer for utleie er det naturlig å se over prissettingen, og spørsmålet legges derfor fram som vedtakssak.

Administrasjonens vurdering.

Ved vurdering av riktig prissetting for de koier som kan leies ut, er det en rekke faktorer som kan veies inn. Slike forhold kan være:

- Teknisk stand
- Utstyrsnivå
- Beliggenhet
- Antallet sengeplasser
- Tilrettelegginger i nærområdet
- Investeringer.

Felles for alle koiene er at de er nøkternt utstyrt i forhold til kjøkkenutstyr, men at de er utstyrt tilstrekkelig for at besøkere skal kunne lage seg varmmat og vaske opp. Spesialredskaper for helt spesielle retter forefinnes normalt ikke. I tillegg skal det finnes vaskeutstyr for gulvvask. For overnatting inneholder koiene madrasser med laken og puter til det antallet senger som finnes. I tillegg finnes det ekstra puter og pledd i hver koie. Utgangspunktet er at besøker må ha med seg en sovepose. I utgangspunktet har derfor alle koiene likt utstyrsnivå.

Når det gjelder den tekniske stand er vurderingen at objekt som er noe slitt, eller der det er utført liten grad av innvendig vedlikehold over tid prises noe rimeligere enn koier som er pusset opp innvendig. Det samme resonnementet kan gjøres i forhold til utvendig vedlikehold. Det er jo også naturlig at leiepris skal ha en viss sammenheng med de investeringer som er gjort og som fortløpende gjøres.

Det samme gjelder i stor grad dersom det er gjort tilrettelegginger i nærområdet som høyner objektets attraktivitet.

Når det gjelder beliggenhet kan dette vurderes på flere måter. Ofte er det meriteret at en har mulighet til å kjøre bil helt fram, fordi dette sparer en for en del bæring hvis en leier over flere dager. Men i noen tilfeller er det nettopp beliggenheten langt fra vei og tekniske installasjoner som er attraktiv. Betalingsvilligheten kan derfor være noe høyere for begge deler, beroende på gjestens preferanser.

Det som kanskje er enklest å relatere det til er antall sengeplasser fordi prisen for objektet pr døgn kan deles opp til pris pr sengeplass. For en vennegjeng er det kanskje naturlig å spleise på leia, mens for en barnefamilie vil det være totalsummen som teller.

Dagens priser baserer seg mest på størrelse og teknisk stand. Det kan også være hensiktsmessig at det er mest mulig like priser objektene imellom, og at det er relatert til hva en faktisk selger. Dette er ikke topp moderne hytter med alle fasiliteter, men koier med nøktern standard, med brukspreg og som har en hensikt som overnattingsplass nettopp i forbindelse med oppsyn, bruksrettsutøving og friluftsliv.

Det er realistisk å anslå fjellstyrets kostnad pr sengeplass til om lag kr 200,-/utleiedøgn. Dette dekker de mest vanlige utgiftene knyttet til ved, gass, forbruksmateriell, tilsyn og vask. Men så tilkommer løpende vedlikehold som sammen med langsiktig vedlikehold kan variere beroende på hva slags stand koia er i. Her må en også ta i betrakning at beliggenheten kan medføre merkostnader ift transporter.

Det er også relevant å se til hva slags utleiepriser andre fjellstyret har på sine hytter. Der ser en at det varierer fra de billigste rundt kr 400,- til noen som har kr 1200,- i døgnleie (inatur.no). Nå er det ulike størrelser, standarder og beliggenheter på disse, men det indikerer at våre priser er omtrentlig som hos de andre fjellstyrene. Verdt å nevne er at det rundt

omkring hos fjellstyrene i Norge er mange fine hytter med spennende beliggenhet. På så vis er dette et unikt tilbud til befolkningen og gir mange muligheter for friluftsliv og avkobling året rundt.

Administrasjonens oppfatning er at prissettingen for de tre objektene som fjellstyret har hatt utleie på før anskaffelsen av skogshusværene fra Statskog, er rimelig riktig satt. Det er derfor valgt å relatere de nye objektene til disse tre, og så se på hva som er en hensiktsmessig regulering av prisen.

	Nåværende pris	Indeksregulert pris*	Forslag ny pris
Kvolvbua	700	830	830
Isterfossen	600	711	710
Hognsjøbekken	700	830	830
Elvålvollen			830
Stenvika			830
Sorksjøen			830
Vesterøya			830
Nymokoia			830

*SSB konsumprisindeks beregnet for perioden 2012 – oktober 2019.

** Disse koiene er ikke blitt markedsført ennå. Utleie på forespørsel.

Når det gjelder Isterfossen har denne tidligere vært priset lavere enn de andre. Den er riktignok ikke stor og er bare 1 rom, men den har innlagt støm noe som gjør at den har utstyr som hybelkomfyr og kjøleskap. I tillegg har du mulighet til å lade telefon, hundepeler etc. Den er dessuten pusset opp innvendig nylig, slik at den burde være attraktiv.

Vurderingene er derfor mange og det kan være flere ulike meninger om dette. Administrasjonen mener at dagens prissetting er fornuftig, både sett fra fjellstyrets ståsted og fra interessentens. Det er derfor naturlig at det nå gjøres en prisendring som tilsvarer øvrig prisutvikling i samfunnet. Det foreslås derfor at prisene settes tilnærmet indeksregulert pris.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Følgende buer kan leies ut når fjellstyrets ansatte/medlemmer ikke skal bruke buene i arbeidsoppdrag:

	Pris pr døgn f.o.m. 01.01.20.
Kvolvbua	830
Isterfossen	710
Hognsjøbekken	830
Elvålvollen	830
Stenvika	830

Sorksjøen	830
Vesterøya	830
Nymokoia	830

Innenbygdsboende betaler 50 % av satsene for utenbygdsboende.

2. Elgjegerne betaler kr. 600 pr. jeger pr. jakt sesong ved eventuell leie av fjellstyrets koier og buer.
3. Med unntak av elgjegere og institusjoner/personer med arbeidsoppdrag i Femundsmarka nasjonalpark, leies ikke buene i nasjonalparken ut. Prisene for leie til institusjoner/personer med arbeidsoppdrag avtales i hvert enkelt tilfelle.
4. Fjellstyrets medlemmer og ansatte kan overnatte i fjellstyrets buer vederlagsfritt når de er ledige. Tillatelse til vederlagsfri bruk kan ikke gis lengre tid i forveien enn 2 dager p.g.a. mulighet for vanlig utleie.
5. Daglig leder gis fullmakt til å sette ned prisene med inntil 30% i begrensede perioder i forbindelse med spesielle markedsføringskampanjer.
6. I perioden 1. juni – 1 oktober «låses» helgene som sammenhengende utleieperioder.
7. Prisendringene gjelder fra 1. januar 2020.

Sak 83.19	Ark 352	Saksbeh.: OOps
Fastsettelse av bomavgifter for veien Snerta - Elvbrua		

Saksdokumenter vedlagt:

- Ingen

Bakgrunn.

Engerdal fjellstyre har siden 2002 leid den kommunale veien mellom Elvbrua og Snerta etter vilkår i egen avtale med Engerdal kommune. Nåværende avtale har varighet fram til 01.07.2020. I avtalene kommer følgende punkter frem angående ansvar for veistandard og finansiering av veivedlikeholdet:

”2. Vegstandard:

Vegstandarden skal være lik det den har vært de senere år. Vegvedlikehold og snøbrøyting er fullt og helt fjellstyrets ansvar. Når det er påkrevet må grusing, salting og skraping foretas. Stikkrenner må holdes vedlike. Veggen skal være åpen for alminnelig ferdsel sommer og vinter. Dersom det oppstår spesielle forhold som gjør det vanskelig eller svært kostbart å holde veien åpen (flom, issvelling etc.) kan veien stenges midlertidig.

(...)

4. Bompenger:

Vegdriften skal primært finansieres gjennom innkreving av bompenger for bruk av veien. Drifting av bompengesystemet er fjellstyrets ansvar.

5. Risikodeling ved eventuelt driftsunderskudd:

Ved et eventuelt dokumentert driftsunderskudd for veien, er Engerdal kommune forpliktet til å dekke 50 % av driftsunderskuddet, begrenset oppad til kr. 15 000,- pr. driftsår.”

Nåværende avgift er i henhold til fjellstyrevedtak i sak 16.12:

1. *Det vedtas følgende avgiftssatser for den kommunale veien Snerta – Elvbrua:*

Døgnkort:

<i>Bil</i>	<i>50 kr</i>
<i>Bil med campingvogn, lastebil og buss</i>	<i>60 kr</i>

Ukekort:

<i>Bil</i>	<i>150 kr</i>
<i>Bil med campingvogn, lastebil og buss</i>	<i>200 kr</i>

Sesongkort:

<i>Bil</i>	<i>250 kr</i>
<i>Bil med campingvogn, lastebil og buss</i>	<i>300 kr</i>

Traktor ingen avgift

Avgiften følger det enkelte kjøretøy og dets registreringsnummer.

2. *Kjøretøy uten betalt veiavgift ilegges en tilleggsavgift på 20 x døgnavgiften for vedkommende kjøretøygruppe.*

Siden bomavgiften ikke er regulert på snart 8 år kan det være naturlig å foreta en regulering i takt med generell pris- og lønnsvekst.

Administrative vurderinger.

Engerdal fjellstyre har siden 2013 hatt årlige kostnader på kr 49 000 – 109 000,- på veien Snerta – Elvbrua. Inntektene har i samme periode stort sett ligget under utgiftene. Etter hvert har fjellstyret også gått over til betaling via SMS-løsning både ved Snerta og ved Elvbrua. Ikke alle har vært like fornøyde ved innføring av denne løsningen. Samtidig hører det med til historien at det var gjentatte innbrudd i bomkassene når disse var operative og inneholdt penger.

Administrasjonen anbefaler en enkel betalingsoversikt med runde priser og uten for mange alternativer. Det anbefales videre at en utelater alternativ for motorsykkel, da det uansett er svært få med slike kjøretøy. Fjellstyret bør nå foreta en regulering som kan gjelde noen år, da det er hensiktsmessig i forhold til trykk av betalingsinformasjon.

Slik avtalen med kommunen er, har fjellstyret mulighet til å vinterstenge vegen dersom forholdene blir vanskelige og medfører uforholdsmessig store kostnader. Oppfatningen er at dette har forståelse blant dem som bruker vegen vinterstid. I et nyttekostnadsperspektiv er bruken (og dermed inntektene) desidert størst om sommeren, mens kostnadene er omtrent like høye sommer som vinter. Økonomien strekker ikke helt til i forhold til å gjøre vesentlige oppgraderinger på veien, men dersom en aksepterer et lite underskudd har økonomien tillatt såpass med sommedvedlikehold at veistandarden oppfattes som akseptabel. Erfaringen er derfor at alt i alt virker ordningen til å fungere, og fjellstyret påføres ikke en økonomisk ulempe som er uakseptabel. Men dette krever nøkternhet i drift av veien.

Fjellstyrekontoret har ved et par anledninger blitt gjort oppmerksom på mistanker om at ikke alle som trafikkerer vegen betaler avgift. Om så er tilfelle er dette er selvfølgelig uheldig og uønsket. Det blir fra tid til annen tatt stikkprøver, men det sier seg selv at med alle gjøremål sommerstid er det liten tid til å føre kontroll med dette. Men en bør selvsagt ha det med i planleggingen, og det er en tanke å gjennomføre noen mer målrettet informasjon/kontroll i perioder med mye trafikk. Hver vår sees informasjonen som er satt opp om ordningen ved vegen over og kompletteres og fornyes etter behov. Skal en ha et vanntett system i forhold til dette med betaling må en investere i et elektronisk bomsystem. For en del private vegsystemere har dette vist seg regningsvarende.

Fjellstyret rådes til å vedta nye priser som tilsvarer en indeksregulering av dagens priser. Spørsmålet om hvorvidt Fjellstyret kan vedta bomsatser på en kommunal veg kan muligens diskuteres. Det har i hvert fall blitt håndtert slik tidligere og det er dekning for det gjennom avtalens pkt. 4. Kommunen bør selvsagt informeres om de nye satsene dersom de vedtas.

Forslag til vedtak:

1. Det vedtas følgende avgiftssatser for den kommunale veien Snerta – Elvbrua:

Døgnkort:

Bil	60 kr
Bil med campingvogn, lastebil og buss	70 kr

Ukekort:

Bil	170 kr
Bil med campingvogn, lastebil og buss	230 kr

Sesongkort:

Bil	290 kr
Bil med campingvogn, lastebil og buss	350 kr

Traktor ingen avgift

Avgiften følger det enkelte kjøretøy og dets registreringsnummer.

2. Kjøretøy uten betalt veiavgift ilegges en tilleggsavgift på 20 x døgnavgiften for vedkommende kjøretøygruppe.

Sak 84.19	Ark 111	Saksbeh.: OOps
Drifts- og investeringsbudsjett 2020		

Saksdokumenter vedlagt:

- Forslag til drifts- og investeringsbudsjett 2020.
- Regnskapsutskrift pr 31.10.19.
- Prognose pensjon 2020

Bakgrunn.

Driftsbudsjettet:

Driftsbudsjettet legger rammene for den daglige driften og virksomhet i Engerdal fjellstyre. Tradisjon tro og i henhold til «Reglement, retningslinjer og stillingsbeskrivelser for Engerdal fjellstyre» legger daglig leder fram driftsbudsjett for styret.

Det er tidligere gitt rammer for hvordan driftsbudsjettet skal utformes. Fjellstyret har gjennom vedtak (se sak **58.09, 60.10 og 51.12**) satt rammer for mye driftsbudsjettet kan økes fra år til år ved bruk av s.k. «deflator» som brukes i kommunal sektor. For 2019 er denne deflatoren 3,1 % (kilde: økonomisjefen i Engerdal kommune). Deflatoren beskriver hvor mye en bør beregne i kostnadsøkning fra år til år, der både kostnadsøkning for varer og tjenester er tatt med i beregningen sammen med forventet lønnsvekst. Disse verdiene er så vektet i forhold til hverandre i beregning av deflatoren.

Videre setter vedtak i sak **58.09** mål om at driftsbudsjettet bør legge opp til 10 % årlig overskudd. Dette er derfor de rammer som administrasjonene har lagt til grunn i arbeidet med budsjettforslaget. I tillegg har det vært en målsetting å ha et realistisk budsjett. Det er derfor gjort visse justeringer basert på erfaringstall hentet fra regnskapet i 2018 samt tertialregnskapene i 2019. For øvrig bygger forslaget til budsjett på den kontoplan som er brukt tidligere.

Engerdal fjellstyre er et stort fjellstyre sett til areal og virksomhetsnivå. Over år med nøktern økonomisk tankegang og disponeringer har gjort at fjellstyret i Engerdal er i en litt spesiell situasjon sammenlignet med mange andre fjellstyret ved at økonomien må sies å være solid. Denne tilstanden har ikke kommet av seg selv, og skal den vedvare må det fortsatt holdes fokus på å opprettholde en sunn økonomisk virksomhet.

Regnskapsmessig viser perioden fram til og med 31 oktober følgende hovedtall:

Driftskostnad pr avdeling	2019	2018	2017	2016	2015
1-Interimsavd lønn	3 368 000	3 027 000	2 816 000	2 839 000	2 392 000
3-Administrasjon*	1 059 000	1 099 000	1 027 000	1 140 000	1 056 000
4-Fiskeanlegg	154 000	109 000	167 000	142 000	156 000
5-Jakt/fiske/grunnutnytting	1 276 000	1 105 000	1 084 000	549 000	811 000
9-Koier og buer	90 000				

*Bidragsbevilgninger ikke medregnet.

Når det gjelder inntekter så begynner en nå i månedsskiftet november/desember å få en viss oversikt. Sammenlignet med budsjetterte inntekter for inneværende år (kr 7 248 000,-), så kan en se noen trekk som sannsynligvis vil gi utslag på årsregnskapet. Det ikke utsikt til at vi når budsjetterte inntekter for storviltjakt, men her må det tas et visst forbehold da jakta i skrivende stund ikke er helt avsluttet. For øvrige inntekter ser det tilfredsstillende ut eller det er for tidlig å si noe om en når budsjetterte mål. Det er også på slutten av året mye av inntektene kommer inn.

På kostnadssiden ser en at det pr 31.10 er tilfredsstillende kostnadskontroll. Visse poster har et merforbruk sammenlignet med 2018. Bl.a. ser vi at lønnsutgiftene er høyere enn på samme tidspunkt i 2018. Noe av dette skyldes lønnsglidning, mens noe skyldes økt bruk av vikar i forbindelse med vedlikehold koier og sjukefravær. Det er pr 31.10 fortsatt en del usikkerhetsmomenter i forhold til endelig regnskapstall men totalt sett er daglig leders vurdering er at det meste tyder på at fjellstyret når de budsjetterte hovedmål for 2019.

Det framlagte forslaget til budsjett for 2019 har i seg en kostnadsøkning på kr 118 000,-. Dette tilsvarer en kostnadsøkning på om lag 2 %, og er da en innsparing i forhold til bruk av deflator på 3,1 %. Dette er gjort for å balansere lavere forventet inntekt på visse områder. Det er budsjettert med inntekter på kr 7 308 000, noe som tilsvarer en økning på 0,8%.

Budsjettet har et overskudd på kr 665 000,-, noe som tilsvarer et overskudd på 10 %. Budsjettet har usikkerhetsmomenter (se under), og må ansees som stramt men realistisk.

Kjøpet av skogshusvær medførte at budsjettet for 2019 ble justert ved at det ble tatt inn en ny avdeling 9, der alle inntekter og utgifter knyttet til koier og buer er samlet. På det viset vil en lettere kunne følge med på hvordan økonomien knyttet til disse vil utvikle seg. Samtidig har kjøpet konsekvens for budsjettets samlede volum. I løpet av 2018 er det jobbet med å klargjøre de nye koiene for utleie, og det er allerede noen utleiedøgn på noen av dem uten at det er markedsført. Det er heller ikke satt noen utleiepris for buene, men slike er foreslått i egen sak.

I og med en ikke helt har kommet i gang for fullt med utleievirkdomheten er det knyttet noe usikkerhet til hvor realistisk budsjettet faktisk er. Det er tidligere beskrevet (sak 101.18) at en kan påregne om lag 120 dagsverk årlig for å drifte fjellstyrets utleiebuer gjennom året (ved, storvask 1 gang pr år, tilsyn og småfiks). Det er ikke skissert lønnsutgifter under avdeling 9 for 2020, men noe innleid hjelp på vårvinteren og i løpet av sommeren må påregnes. Dette er foreløpig tenkt skje ved økt bruk av sommervikarer, men også noe økt egeninnsats.

Som følge av framgangsmåten beskrevet over vil derfor rammene for hver enkelt avdeling berøres, og det kan være krevende å følge endringene og kontrollere at utgangspunktet faktisk ligger innenfor gitte ihht rammebetingelsene. Totalt legger budsjettforslaget opp til å øke kostnadene med kr 152 000,- og inntektene med kr 110 000,-.

Utover dette, er det også gjort justeringer innenfor og mellom hver av de andre avdelingene basert regnskapstall for de seineste regnskapene.

Investeringsbudsjettet:

Investeringsbudsjettet synliggjør kjøpet av skogshusvær fra Statskog Sf ved at det er skissert innkjøp av eiendeler til visse objekt som skal avskrives. Dette var også skissert for 2019, men innkjøpene har så langt vært knyttet til vedlikehold og forbruksmateriell.

Videre var det i Investeringsbudsjettet for 2020 satt opp bytte av 1 stk tilhengere. Denne var også satt opp i investeringen for 2019, men kjøpet er ikke realisert. Det anses derfor som hensiktsmessig å utsette det til etter nyttår. Behovet er imidlertid ikke blitt mindre i løpet av året. Den gamle tilhengeren som blir mest brukt til søppeltransport er nå veldig slitt og i dårlig stand.

Nye klekkeskap til Snerta var oppsatt på investeringsbudsjettet for 2019 også, men er ikke realisert og foreslås overført til 2020, da prosjektet ikke har hatt ønsket progresjon.

I tillegg til overføring av ovenfor nevnte investeringsposter fra 2019, tas det i investeringsbudsjettet for 2020 høyde for å oppgradere dataanlegget og bytte ut en del tilårskomne PC,er. Også kontorets kopimaskin har innimellom driftsstans. Dette skjer når den er i bruk, hvilket sier seg selv er ugunstig. Det er derfor på tide å gjøre noen grep også for datasikkerheten sin del.

Administrative vurderinger.

Driftsbudsjettet

Det er i forslaget til driftsbudsjett 2020 lagt opp til samme virksomhetsnivå som tidligere år med tanke på bemanning og aktivitet. I forhold til inneværende år er budsjettet stort sett framskrevet på mange poster, mens noen poster innenfor rammen er justert noe basert på erfaringstall fra regnskap. Utgiftene er derfor totalt sett innenfor det som er forutsatt i tidligere nevnte styringsvedtak.

De økonomiske forholdene knyttet til koier og buer er skilt ut i en egen avdeling (avdeling 9). Inn i avdelingen er plassert både de koier som fjellstyret har til hensikt å drive utleie av og de åpne buer som finnes rundt omkring på statsallmenningen. Som nevnt vil det være behov for en god del vedlikehold, utbedringer og bytte av inventar (ovner, senger, husgeråd m.m) i åra som kommer. Noen av objektene vil kreve såpass mye vedlikehold av det er behov for å leie inn ekstra kompetanse og arbeidskraft for å gjennomføre det. En del av arbeidet må tas over flere år. Det som er klart for utleie nå av de nye buene er 3 stk, mens ytterligere 2 vil være klare i løpet av vårvinteren 2020. Totalt vil da fjellstyret ha 8 buer for utleie til sommersesongen starter. I tillegg kommer en bu som det er inngått ny avtale om langtidsutleie av.

Driftsmessig vil det være behov for om lag 120 dagsverk for å drifte fjellstyrets utleiebuer gjennom året (ved, storvask 1 gang pr år, tilsyn og småfiks). Utføring av storvask minst en gang pr år kan muligens løses gjennom at denne tjenesten kjøpes av lokal leverandør. Det er viktig at dette blir gjort for at systemet skal fungere. Uansett medfører kjøpet av skogshusvær at det blir behov at det legges ned mer arbeidstid enn tidligere. Dette kan løses enten ved at fjellstyret øker bemanningen eller at det engasjeres flere sesongoppsyn/sommervikarer. Det er

ikke synliggjort noen lønnsutgifter knyttet til avd 9, noe det burde for å synliggjøre arbeidsmengden og -kostnaden. Grunnen til dette er at det vurderes som mer hensiktsmessig å foreta en budsjettjustering som følge av en mer grundig diskusjon i organisasjonen i forhold til bemanningsspørålet.

Da en ikke fult ut kjenner investeringsbehov og tidspunkt for når de mest arbeidskrevende objektene vil være klare, vil budsjetteringen av avdeling 9 være krevende noen år framover.

Fjellkassa har en sunn og god økonomi etter lang tid med driftsoverskudd. Likevel er det viktig å være klar over at de økonomiske utsiktene for fjellstyret har endret seg noe de siste årene som følge av stor lønnsvekst og betydelig generell prisvekst. Frem til nå har Engerdal fjellstyre høvelig godt klart å kompensere for kostnadsøkningen med tilsvarende økning i inntekter. Dette er imidlertid utfordrende, en generell økonomisk utfordring mange av landets fjellstyrer merker særdeles godt.

Tidligere års regnskap har vist med tydelighet at kostnadene knyttet til pensjonsordningen kan være utfordrende. Dette er en utfordring mange fjellstyrer har. NFS har derfor tatt initiativ til å se på mulighetene for at fjellstyrene kan gå sammen om felles ordninger og derigjennom få bedre betingelser og ordninger hos pensjonsleverandører. Hva dette prosjektet ender opp med, er det for tidlig å si. Prognosen for 2020 tilsier en markert økning i pensjonsutgiftene sammenlignet med foregående år. En del av dette skyldes lønnsglidning, men noe skyldes også feil ift innmeldte stillingsprosenter.

På samme vis er det jobbet med å se på mulighetene for felles forsikringsordninger. Dette arbeidet har resultert i at våre forsikringskostnader har blitt noe redusert ved bytte av forsikringsleverandør.

Også lønnskostnadene utgjør en stor del av budsjettet. Et scenario over tid der lønnsveksten er høyere enn deflatoren, vil medføre at andelen av driftsbudsjettet som går med til lønn øker, mens andre driftskostnader må holdes konstant eller reduseres for at en skal kunne opprettholde samme aktiviteten. Dessuten reduseres marginene i budsjettet. Sammen med målsettingen om minimum overskudd, resulterer dette i at budsjetteringen er krevende. Hvilket lønnsoppgjør det blir til neste år vet vi ikke nå, men en kan konstantere at oppgjøret for 2019 er høyere enn deflatoren som er lagt til grunn i budsjettforslaget.

I den daglige driften har fjellstyret et konstant fokus på å holde kostnadene nede. Siste års regnskap viser dette. Det er derfor viktig å fortsatt ha et slikt fokus. Det er de seinere åra gjort visse grep for å redusere kostnader knyttet til forsikringer. Videre jobbes det med pensjonskostnadene, se over. Det er også i fjellstyreperioden utredet forholdet rundt fjellstyrets bankvilkår, uten at dette ga noe endret resultat. Styret og de ansatte har også i fellesskap drøftet ulike muligheter for innsparinger, men daglig leders vurdering er at det er lite av dette som har medført vesentlige endringer i budsjetteringen. Det er også en kjensgjerning at siste års regnskapstall med solide overskudd indikerer realisme og kontroll på utgiftssiden. Men det er økning av inntektene som har hatt størst innvirkning på det økonomiske resultatet. Hvorvidt denne økningen vedvarer er imidlertid usikkert.

Inntekter knyttet til storvilt (elg, rådyr, bever) er betydelige og da spesielt inntektene fra elgjakt. Her følger prissettingen lønnsutviklingen. Det har derimot vært en reduksjon i avskyting, og det er heller ikke utsikter til at avskytingen kan økes de nærmeste åra. Det er

dessuten i 2019 registrert lave kalvevekter (forholdsvis mange under vektgrensa). Dette gjør at inntektene blir lavere sjøl om prisene justeres årlig. På samme vis var det bra med rådyr noen år, men en snøvinter i 2017/18 kombinert med fôringsforbud, desimerte stammen en del, og det selges nå færre kort. På samme vis som for småviltjakt vil inntektene avhenge av bestandsstørrelsen. Fjellstyret må opptre som en ansvarlig forvalter og hensynet til bærekraftig forvaltning må komme før ønsket om høye inntekter. Det ser nå ut som at det er et betydelig misforhold mellom budsjetterte og faktiske inntekter knyttet til denne budsjettposten og av den grunn forelås det å nedjustere inntektsmålet noe. Opplegget med avskytingsnivå, prissetting m.m. for både elg-, rådyr og beverjakt vil som tidligere år bli bestemt litt inn i neste budsjettår, siden en ikke har alle vurderinger klare nå før jul.

Fjellstyret har også hatt betydelig inntekter fra Rendalen Renselskap de siste 3 regnskapsår. Det er imidlertid knyttet en del usikkerhet til hvorvidt renselskapet kan utbetale slike beløp hvert år. Selskapet forvalter en ressurs som varierer i antall av ulike årsaker. I år har det igjen vært ulveforekomst i området, og det er i skrivende stund ikke klart hvilken effekt det har hatt. Det kan derfor tenktes at det i 2020 ikke vil være grunnlag for utbetaling av beiteleie. En kan derfor ikke si noe sikkert om dette nå.

Fiskekortinntektene er den viktigste enkeltinntekten for fjellstyret. Disse ble lavere enn forventet i 2018 sannsynligvis på grunn av en tørkesommer med bålforbud. Under året har det sett ut til at ikke tok seg opp igjen i år, men dette bildet nyanseres nå mot slutten av året og det er gode utsikter til at målsettingen nås. Administrasjonens hensikt er uansett å foreta markedsføringsmessige grep i 2020 slik at en selger mer fiskekort.

Tjenestesalg er en annen inntektspost som har økt markant de siste åra, med mer enn en dobling i løpet av siste 5 regnskapsår. Det er for kommende år ikke ventet at disse vil øke markant, og det foreslås derfor en framskriving av tidligere budsjettering. Vårt tjenestesalg har også en såpass stor omfatning at det er tidsmessig vanskelig å ta på seg oppdrag av en viss varighet uten at en knytter til seg mer personell i perioder. Det finnes en grense hvor mye tjenester en kan selge med dagens bemanning, uten at det går utover egne gjøremål og saksbehandling. Det er allikevel ikke uinteressant å vurdere forespørsler som måtte komme. Ved å fortsatt fokusere på å utvikle tjenestesalget, kan dette muliggjøre en større bruk av sommervikarer eller øke deltidsstillinger for kortere perioder

Ellers er det litt usikkerhet rundt budsjetteringen av Finansinntektene. Det er neppe utsikter til snarlig høyere rente på bankinnskudd i 2020. De siste åra har det derfor egentlig vært en overbudsjettering av finansinntekter. Samlet sett har fjellstyret ikke hatt problem med å nå sine inntektsmål, så en justering av denne budsjettposten er mer av «kosmetiske art». Posten ble er i forslaget justert noe ned for 2019 for å dempe effekten av tidligere overbudsjettering noe.

Det er i tidligere saksutredninger til budsjettbehandlingene i fjellstyret pekt på en del innsatser som kan gjøres for å kompensere for å styrke inntektsgrunnlaget. Det har bl.a. vært pekt på at fjellstyret gjennom NFS jobber for at mer av grunneierinntektene tilfaller fjellstyret og at refusjonsordningen styrkes. Fjellstyret bør allikevel jobbe videre med spørsmålene rundt grunneierinntektene og refusjonsordningen. I regnskapsåret 2018 utgjorde refundert beløp 28,7% av totale refunderbare utgifter.

Investeringsbudsjett:

Investeringsbudsjettet foreslår at det byttes ut to litt tilårskomne tilhengere, og erstattes med tilsvarende tilhengere. Dette utgjør et investeringsbehov på kr 75 000,-, der en anslår inbytteverdien på de gamle til kr 23 000,-. Begge tilhengerne er slitt, og følgelig er det innimellom behov for en del vedlikehold. Den ene tilhengeren har vært i fjellstyrets eie i om lag 30 år og brukes mye sommerstid til henting av søppel. Den er sterkt preget av tidens tand.

Videre foreslås det å bytte inn en snøskuter og erstatte denne med en ny. Det er en type skuter med bred drivmatte og er tiltenkt transporter av ved, materialer og fisk.

Fjellstyret har fått forespørsel om å ta imot rogn fra Vænerlaks. Dette er utredet litt i høst, og med den mengden som er forespeilet har vi behov for å utvide kapasiteten i klekkekarene. Det må installeres s.k. klekkeskap (stor kapasitet pr areal) for å imøtekomme den mengden som er etterspurt og under de forutsetninger som gjelder. Fjellstyret tok imot rogn fra Vænerlaks i 2012 og 2013. Den gang var mengden om lag 50 000 rognkorn. Nå er ønsket fra prosjektet at vi tar imot 250 000. Innkjøp av et rognskap har en investeringskostnad på 140 000,-. Nedskrivningstiden er tenkt satt til 3 år og investeringskostnaden skal regnes inn i den prisen vi tar for yngel. På så vis vil investeringen bli dekket over 3 år.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Det framlagte forslaget til driftsbudsjett 2020 vedtas medfølgende presisering og tillegg:
 - a. Fjellstyret behandler småviltjakt for 2020 i egen sak på nyåret. Budsjettpost 5-3121 justeres under denne behandlingen hvis det viser seg nødvendig.
 - b. Fjellstyret behandler lokale bestemmelser, høstingsnivå m.m. for elgjakt 2019 i egen sak på nyåret. Det samme gjelder for opplegget rundt rådyrjakta. Budsjettpost 5-3130 justeres under denne behandlingen hvis det viser seg nødvendig.
2. Forslag til investeringsbudsjett for 2020 vedtas med de rammer som foreslått. Daglig leder gis fullmakt til å justere avskrivninger konto 3- 6010 med kr 15 000,-, konto 5-6010 med kr 6 000,- og konto 4 -6010 med kr 5 000,-. Likeledes justeres avskrivninger konto 9-6010 med kr 9 000,- dersom det blir behov for investeringer som skissert knyttet til koier og buer.
3. Fjellstyrets administrasjon har fullmakt til å overføre midler fra en budsjettpost til en annen innen hvert hovedavsnitt når budsjettbalansen ikke endres.
4. Daglig leder gis fullmakt til å engasjere inntil 4 stk sommervikarer/sesongoppsyn i 2020 (inntil 48 ukesverk). Dels for å dekke opp løpende behov i forbindelse med ferieavvikling og dels for å dekke opp behov knyttet til drift og opprusting av utleiekoier.

Sak 85.19	Ark 111/137	Saksbeh.: OOps
Bidragsbudsjett 2020		

Saksdokumenter vedlagt:

- Forslag til bidragsbudsjett 2020.
- Oversikt over disponerte midler Bidragsbudsjettet 2019.

Bakgrunn:

Engerdal fjellstyre har siden 2004, med hjemmel i fjellovens § 11, vedtatt et eget bidragsbudsjett - en tilskuddsordning for (...) *å styrkje næringsgrunnlaget i dei bygdene som har rett til allmenningsbruk.*” Gjennom tilskuddsordningen har fjellstyret delt ut betydelige midler til utvalgte hovedsatsingsområder på statsallmenningen, som storfehold, småfehold, reindrift, næringsfiske og reiseliv. Det har også i samme periode blitt delt ut midler til en rekke allmenntilretteleggelse formål.

Gjennom behandlingen av årets søknader om etablererstipend ble også spørsmålet om hvem fjellstyret kan yte bidrag til belyst, se f.eks annengangs behandling av sak 59.19 i novembermøtet.

Bidragsbudsjettet har vært gjenstand for en del debatt i fjellstyret. Slik det framstår i dag har det ett sett med regler, en definert ramme samt retningslinjer for tildeling og utbetaling. Det er også satt en søknadsfrist og ordningen blir annonsert på fjellstyrets hjemmeside og i lokalpressen. Bidragsbudsjettet 2019 har en ramme på kr 714 000,-. Ved søknadsfristens utgang hadde det kommet inn 7 søknader om midler til ulike formål. Gjennom året fram til 1 desember har det vært ytterligere 11 søknader om tildeling av midler. Antallet søknader reflekterer at ordningen er populær og en bra mulighet for å skaffe kapital til ulike prosjekter. Totalt er det gitt tilsagn om kr 549 288,- til næringsformål og kr 196 000,- til allmenntilretteleggelse formål m.m. under året (til sammen kr 745 288,- pr. 29. november).

Administrasjonens vurdering:

Gjennom de siste årene er det foretatt mange interne diskusjoner i fjellstyret om ordningen med bidragsbudsjett. Fjellstyret har da også i konsensus kommet frem til en del endringer, og derfor er det heller ikke lagt opp til noen omfattende administrativ evaluering eller endring i denne omgang.

De fleste av landets fjellstyrer har de siste årene hatt utfordringer med å kompensere temmelig omfattende lønnsvekst med dertil prosentvis økning i inntekter. Selv om Engerdal fjellstyre til nå har klart dette fram til nå, er det flere ganger påpekt de utfordringer som her ligger de kommende årene. Det er med andre ord ikke gitt at en uten videre kan forvente positive driftsresultater opp mot en million kroner.

Slik administrasjonen ser det, er det viktig at fjellstyret alltid er bevisste på å prioritere utvikling av egen organisasjon, med klare tanker om verdiskapning og sysselsetting, og at ønsket om omfattende tilskuddordninger ikke går på bekostning av dette. For en ting er de

midler fjellstyret kan ha mulighet til å fordele fra fjellkassa gjennom tilskudd, noe annet hvilken rolle og hvilke muligheter fjellstyret har til å være en pådriver for lokal verdiskapning gjennom egen virksomhet. Det dreier seg om alt fra produktutvikling og markedsføring av eksempelvis fisketurisme eller vandring, utførelse av statlige arbeidsoppgaver om det så er innen rovviltforvaltning eller verneområdeforvaltning, til salg av kompetanse til private grunneierlag eller forskning, eller hva det måtte være. Mulighetene er mange, men blir færre hvis slik utvikling ikke prioriteres høyt.

Dersom Bidragsbudsjettets størrelse over tid er høyere enn overskuddet på driftsregnskapet. Over tid reduserer dette fjellstyrets egenkapital. Nå har fjellstyret en del kapital å rå over, så det er ingen akutt krise pr i dag. Men det er allikevel riktig å påpeke dette forholdet når budsjettet skal vedtas. Kjøp av skogshusvær fra Statskog vil også redusere egenkapitalen vesentlig.

Fjellstyret vedtok i sin behandling av Bidragsbudsjettet for 2018, at framtidige rammer på dette budsjettet skulle settes til 8% av egenkapitalen ved siste reviderte regnskap. Dette gir at ut fra kapitalbeholdningen den 31.12.2018 på kr 9 164 597,- settes ramma for Bidragsbudsjettet 2020 til kr 733 000,- (avrundet til nærmeste hele tusen). Dette gir en økning i ramma i pkt 7 på kr 19 000,-. I utsendt forslag er ikke denne økningen tatt med under hvert enkelt tiltak/næring. Dette fordi det gir styret mulighet til å disponere økningen og dermed innretningen på Bidragsbudsjettet noe.

Når det gjelder de ulike næringer som fjellstyret har valgt å prioritere og de satsningsområder som fremkommer av bidragsbudsjettet, så har ikke administrasjonens særlige kommentarer. Innen reiseliv, hvor fellestiltak innen markedsføring, produktutvikling har prioritet, så kan også fjellstyret ha en meget aktiv rolle. Her bør en være ærlig i vurderingene av hvilken kompetanse fjellstyret selv til enhver tid har i egen administrasjon, hva en i så måte kan oppnå, og hvilke oppgaver en eventuelt er tjent med å betale andre for å gjøre. Særlig innen markedsføring kan en med god teft og kreativitet, og bruk av digitale medier eller eksempelvis journalister, oppnå mye til en lav kostnad.

Fjellstyret har under året vurdert søknader om etablererstipend, og i forbindelse med det sett at det innenfor satsingsområdet «Storfehold» er forskjellige kapitalbehov knyttet til melkeproduksjon kontra ren kjøttproduksjon. Videre har fjellstyret berørt problemstillingen knyttet til vurdering av kombinasjonsnæringer (f.eks både små- og storfehold). Hvordan en på et bra vis skal gjøre beregninger av kostnadsforskjeller knyttet til dette er et sentralt spørsmål. Nå er vurderingene om bidragsbeløp knyttet til faktisk kapitalbehov skissert i søknaden, slik at i utgangspunktet vil de med stort kapitalbehov gjennomgående ha et høyere teoretisk bidragsbeløp. Dette kan hensyntas ved vurdering av søknaden og vurdering søkerne imellom. En lignende problemstilling kan tenkes oppstå dersom kapitalbehovet er «lite», gjennom at bunnfradraget vil utgjøre en forholdsvis større del av søknadsbeløpet dess mindre det er. Uansett så er alle bønder viktige slik at disse problemstillingene krever nok en grundig belysning før en konkluderer. Problemstillingen er da også et uttrykk for at ting har endret seg noe i løpet av årene som ordningen har eksistert, og det er sannsynlig at den kommer til å gjøre det i åra som kommer også.

Gjennom pkt 18 i vedtatt bidragsbudsjett fremkommer det at administrasjonen "(...) er ansvarlig for legge ved Bidragsbudsjett 2019 ved utsendelse av sakspapirene til budsjettmøtet

før jul 2019, som selvstendig alternativ til vedtak, med korrigeringer for årstall og "disponibelt bidrag" ". Gitt den prosess som har vært seneste åra, så lar administrasjonen det være opp til fjellstyret å foreta ytterligere endringer i bidragsbudsjettet. Fjellstyrets forslag til vedtak legges derfor frem i henhold til bidragsbudsjettets pkt 18, uten noe selvstendig alternativ eller konkrete forslag til endringer fra administrasjonens side.

Verdt å nevne er imidlertid at under pkt 19 «Disponibelt bidrag» er det gjort oppdateringer ift årets disponeringer og vedtak. Det har tidligere vært noe diskusjon rundt dette og hvilke poster som kan ta med seg udisponerte midler fra ett år over i neste. Slik administrasjonen leser reglene vil dette medføre at næring Reindrift i 2020 skal ha en ramme på kr 174 000,- som tilsvarer 3 ganger årets ramme i pkt 7. Dette til tross for at årets disponible beløp på kr 168 000,- er udisponert.

Videre vil Næringsfiske få et disponibelt beløp på kr 66 000,- som følge av at kr 36 000,- av årets ramme er udisponert.

Fjellstyrets forslag til vedtak:

Engerdal fjellstyre slutter seg til vedlagt forslag til Bidragsbudsjett 2020.